

Zunanjetrgovinski presežek žaganega lesa in furnirja v 2021 največji v zadnjem desetletju

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 14.12.2022 (<https://doi.org/10.20315/IG.2022.0058>)

V prispevku obravnavamo ključne značilnosti zunanje trgovine sledečih lesnih proizvodov: žagan les, funir in lesne kompozitne plošče. Poudarek je na količinah in ne na vrednostih zunanjetrgovinske menjave. Po analizi javno dostopnih podatkov kot avtorica prispevka ugotavljam, da stanje kazalnika »Zunanja trgovina z lesnimi proizvodi« napreduje v smeri cilja, kar je pozitivno. Metodologija

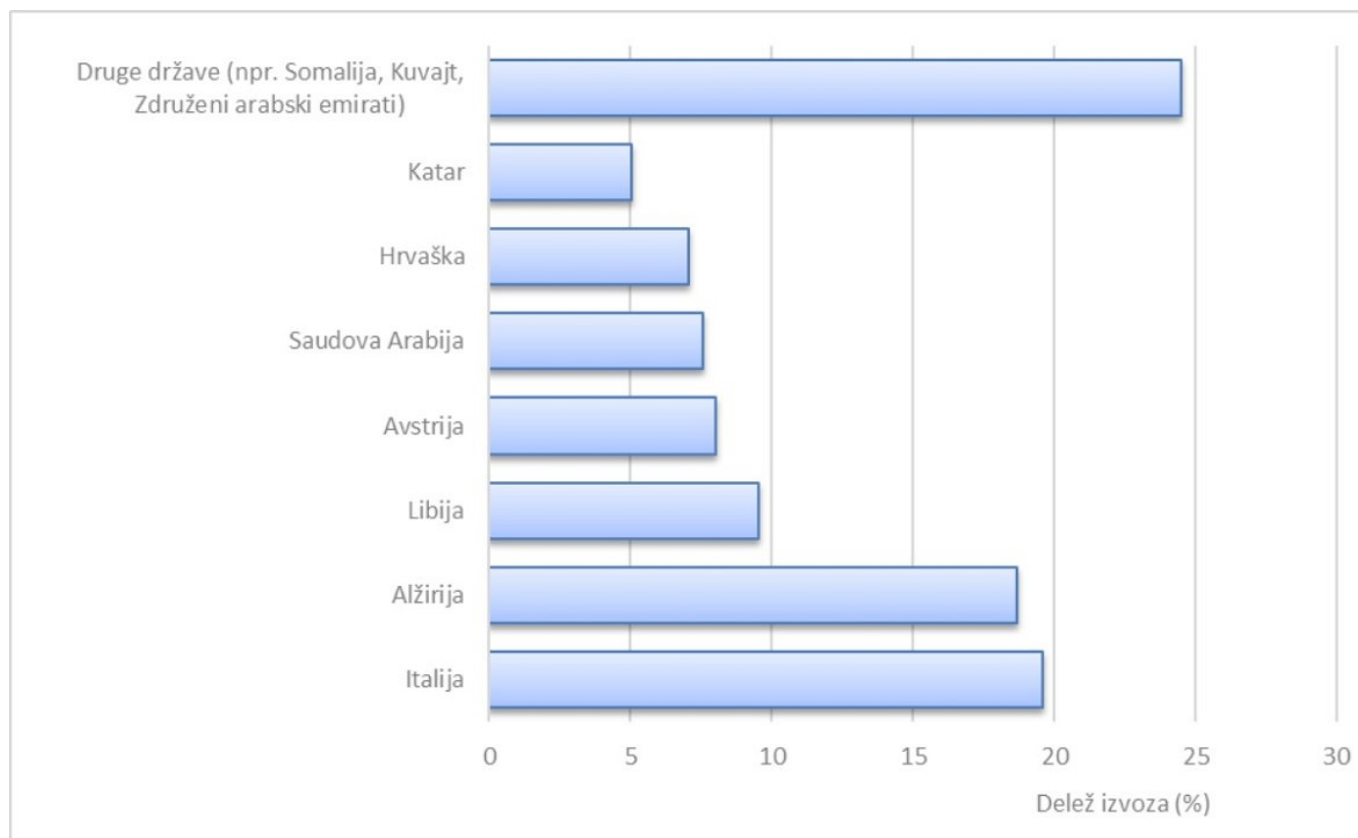
spremljanja zunanje trgovine z izbranimi lesnimi proizvodi je bila objavljena v prispevku avtorice Ščap leta 2021 in zato jo v tokratnem prispevku ne bomo opisovali. Prispevek obravnava glavne rezultate analiz s poudarkom na letu 2021, saj so za to leto na voljo zadnji aktualni podatki. Za interpretacijo podatkov je potrebno poudariti, da del izvoza posameznih obravnavanih proizvodov lahko izvira iz uvoza in zato je potrebna previdnost. Žal podatki o tako imenovanem »re-exportu« oz. »ponovnem izvozu« niso zabeleženi v uradni statistiki in niso na voljo.

Žagan les in furnir

Slovenija je neto izvoznica skupine lesnih proizvodov, ki zajema žagan les in furnir. Po podatkih Statističnega urada RS (v nadaljevanju SURS) je uvoz žaganega lesa in furnirja skupaj v letu 2021 znašal 676.000 m³ in je bil za 12 % v manjšem obsegu kot v letu 2020. Od tega je z 83 % prevladoval uvoz žaganega lesa in furnirja iglavcev. Izvoz skupine žagan les in furnir je v lanskem letu znašal 987.000 m³ in se je v primerjavi z letom 2020 povečal za 3 %. Podobno kot pri uvozu, tudi pri izvozu prevladujejo iglavci (s 85 %). Zunanjetrgovinska menjava furnirja znotraj zgoraj omenjenih količin predstavlja majhen delež, manj kot 5 %. Drugače je z vrednostjo uvoza in izvoza žaganega lesa in furnirja; tu furnir predstavlja več kot 15 % skupne vrednosti zunanjetrgovinske menjave te skupine proizvodov. V letu 2021 je največja povprečna vrednost v uvozu znašala 1.750 EUR/m³ za furnir iglavcev, pri izvozu pa je bila najvišja povprečna vrednost pri furnirju listavcev in sicer 1.605 EUR/m³. Pri žaganem lesu večje vrednosti uvoženega in izvoženega blaga dosegajo proizvodi iz listavcev in sicer povprečna vrednost uvoženega žagarskega proizvoda listavcev je lani znašala 365 EUR/m³, pri izvozu pa 426 EUR/m³.

Žagan les in furnir iglavcev

V letu 2021 je uvoz žaganega lesa iglavcev in furnirja znašal 563.000 m³, od tega uvoz furnirja predstavlja manj kot 1 %. Obseg uvoza žaganega lesa iglavcev od leta 2019 strmo pada, po strukturi držav od koder uvažamo te proizvode pa narašča uvoz iz Češke. V letu 2021 smo 49 % količin (izraženih v tonah) uvozili iz Avstrije, 36 % pa iz Češke. Izvoz žaganega lesa in furnirja iglavcev je v lanskem letu znašal 841.000 m³. Količine izvoza furnirja v skupni količini predstavljajo minimalen delež (manj kot 5 %). Izvozni trg za žagan les iglavcev je precej pester; 39 % količin (izraženih v tonah) smo v letu 2021 izvozili v Italijo (20 %) in Alžirijo (19 %), z 10 % sledi Libija, 8 % izvoza predstavlja Avstrija (slika 1).

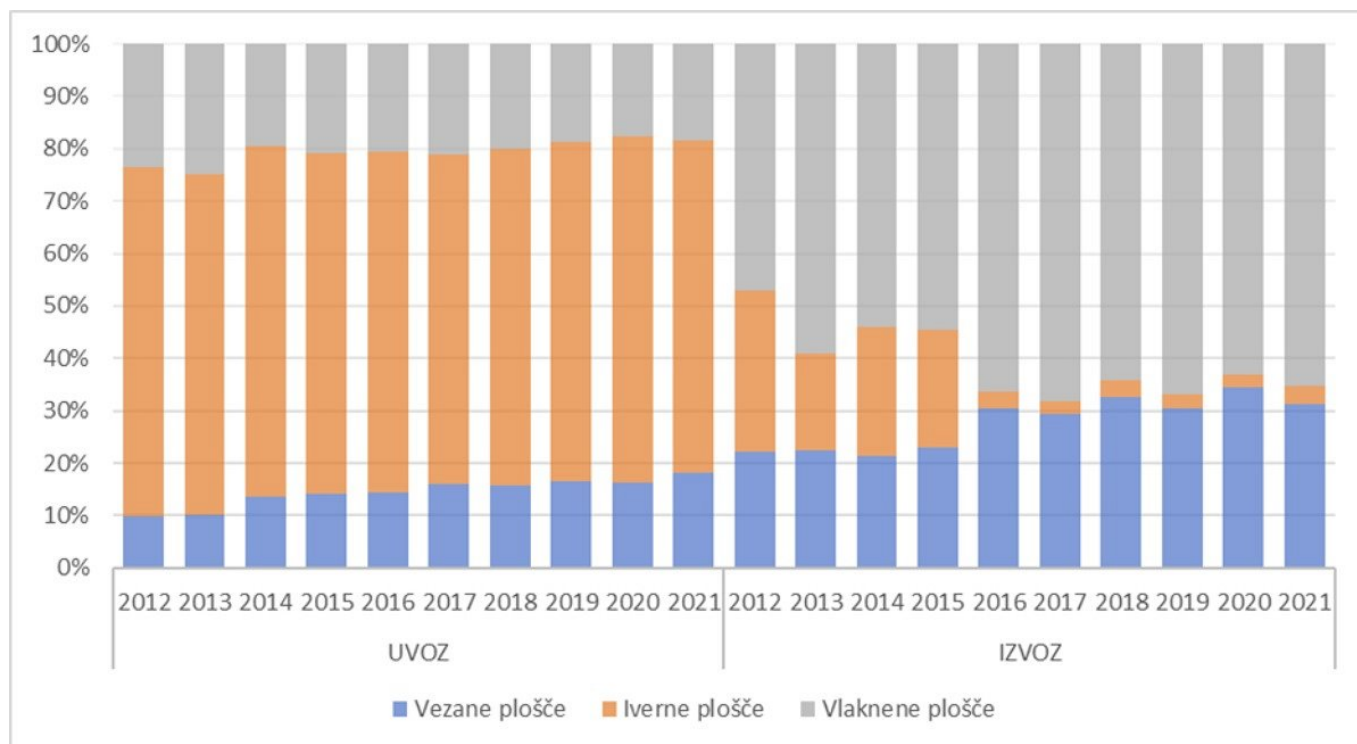
Slika 1: Smeri izvoza žaganega lesa iglavcev iz Slovenije v letu 2021 (deleži so preračunani iz količin izraženih v tonah) (vir: SURS, 2022)

Žagan les in furnir listavcev

V primerjavi z iglavci, je uvoza žaganega lesa in furnirja listavcev v precej manjšem obsegu. V letu 2021 je uvoz žaganega lesa in furnirja listavcev znašal 113.000 m³, kar je 3 % več kot leta 2020. Skoraj polovico količin žaganega lesa listavcev smo lani uvozili iz Hrvaške. Pri uvozu žaganega lesa in furnirja listavcev delež furnirja ni zanemarljiv, saj predstavlja okrog 10 % skupnega uvoza te skupine lesnih proizvodov. Izvoz žaganega lesa in furnirja listavcev je v letu 2021 znašal 146.000 m³, kar je 19 % več v primerjavi z letom 2020. Več kot polovico količin žaganega lesa listavcev smo lani izvozili v Italijo.

Lesne kompozitne plošče

Slovenija je v zadnjih šestih letih neto uvoznica lesnih kompozitnih plošč. Uvoz in izvoz lesnih kompozitnih plošč sta po obsegu manjša od zunanjetrgovinske menjave žaganega lesa. V letu 2021 je uvoz plošč znašal 311.000 m³, kar je največ v zadnjem desetletju, izvoz pa 255.000 m³. V strukturi uvoza prevladujejo iverne plošče (s 63 % v 2021), v strukturi izvoza pa vlaknene plošče (s 65 % v 2021) (slika 2). V skupni vrednosti uvoza lesnih kompozitnih plošč izraženi v evrih, 41 % predstavljajo iverne plošče, v izvozu pa s 53 % prevladujejo vezane plošče. Največje vrednosti tako pri uvozu kot pri izvozu dosegajo vezane plošče in sicer povprečna vrednost uvoza te vrste plošč je v letu 2021 znašala 992 EUR/m³, povprečna vrednost izvoza pa 896 EUR/m³.

Slika 2: Delež uvoza in izvoza po posameznih vrstah lesnih kompozitnih plošč v obdobju 2012–2021 (deleži so preračunani iz količin izraženih v kubičnih metrih) (vir: SURS)

Ocena kazalnika Zunanja trgovina z lesnimi proizvodi v letu 2021

Količinski obseg zunanjetrgovinske menjave žaganega lesa in furnirja med leti niha. Izvoz te skupine lesnih proizvodov je praviloma večji od uvoza. Glede na podatke o proizvodnji žaganega lesa in furnirja in izvoza, najverjetneje znaten del izvoza izvira iz uvoza (tako imenovani »re-export«). V letu 2021 je zunanjetrgovinski presežek žaganega lesa in furnirja skupaj znašal 311.000 m³, kar je največ v zadnjem desetletju. To kaže na povečano domačo proizvodnjo te vrste proizvodov. Povprečna vrednost izvoza žagarskih proizvodov in furnirja je v letu 2021 znašala 310 EUR/m³, kar je 39 % več kot v letu 2020 in 37 % več kot v povprečju obdobja 2017–2020. Pri lesnih kompozitnih ploščah je zunanja trgovina v zadnjih petih letih dokaj stabilna, uvoz pa je večji od izvoza, predvsem na račun uvoza ivernih plošč, katerih domače proizvodnje trenutno ni. Tako uvoz kot izvoz plošč sta se v letu 2021 povečala; uvoz je bil največji v zadnjem desetletju, izvoz pa je bil podobno kot v letih 2014 in 2015 prav tako povečan. Tudi pri ploščah na podlagi podatkov o proizvodnji ugotavljamo, da del izvoza izvira iz uvoza. Povprečna vrednost izvoza lesnih kompozitnih plošč je v letu 2021 znašala 530 EUR/m³, kar je 21 % več kot v letu 2020 in prav tako v povprečju obdobja 2017–2020.

Več informacij o zunanji trgovini z lesnimi proizvodi v Sloveniji je prosto dostopnih na povezavi: <https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/kazalniki/podatki/2022042012122072/zunanja-trgovina-z-lesnimi-proizvodi/>.

VIRI

FAOSTAT. 2022. FAOSTAT database: Forestry Production and Trade for 2012–2021.

Statistični urad RS (SURS). 2021. Metodološko pojasnilo »Izvoz in uvoz blaga«.

Statistični urad RS (SURS). 2022. Podatkovna zbirka Si-Stat: Uvoz in izvoz blaga po šifrah kombinirane nomenklature za obdobje 2012–2021.

ŠČAP, Špela. 2022. Zunanja trgovina z lesnimi proizvodi. V: TRIPLAT, Matevž (ur.). Kazalniki gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije, Založba Silva Slovenica: 148–154 s. DOI: 10.20315/SFS.183.